

Vakbeweging

militantenmagazine van het ACV / 10 mei 2021 / Nr. 944

14-15

Actie voor ketenzorgwet
Nooit meer Rana Plaza,
wetten moeten hiervoor
zorgen

5-7

COVID-19
De laatste batterij
coronamaatregelen?

24

Vakantieboekje 2021
Win een verblijf in eigen
land!

inhoud

- 2 HANDIGE ONLINE TOOL VOOR GRENswerkers
- 3 OVERLEG INTERPROFESSIEEL AKKOORD 2021-2022; MISSION IMPOSSIBLE, ZONDER CRUISE
- 4 ACV DOET VOORSTELLEN VOOR BETERE COMBINATIE WERK-PRIVE
- 5-7 DE LAATSTE BATTERIJ CORONAMAATREGELEN?
- 8-9 KRITISCHE BEDENKINGEN BIJ VOORONTWERP VAN PANDEMIEWET
- 10-11 COVID-19; NAAR EEN BREDERE ERKENNING ALS BEROEPSZIEKTE
- 12-13 MENTAAL WELZIJN OP DE WERKVLOER: DANSEN OP EEN SLAPPE KOORD!
- 14-15 NOOIT MEER RANA PLAZA, WETTEN MOETEN HIERVOOR ZORGEN
- 16-17 HEF PATENTEN OP COVID-19-VACCINS OP; "EEN KWESTIE VAN GEZOND VERSTAND"
- 18-19 AGENDA OR EN COMITE PB JUNI
- 19 ER IS MOMENTUM VOOR RECHTVAARDIGE FISCALITEIT
- 20-21 OP-TOCHT 2030; GETUIGENIS NOËL SLANGEN
- 22-23 OP-TOCHT 2030; GETUIGENIS HANS SCHEPENS
- 24 LEES HET VAKANTIEBOEKJE 2021 EN MAAK KANS OP EEN REIS

Werken over de grens? Vermijd spraakverwarring!

Check je statuut op
www.fairmobilitytool.eu.

Werken over de grens? Vermijd spraakverwarring

Handige online tool voor grenswerkers

Het ACV heeft een uitgebreide dienstverlening voor grenswerkers in Nederland opgezet. Die wordt gecoördineerd vanuit Hasselt. ACV-grensarbeiders biedt informatie op maat voor wie in België woont en in Nederland werkt. Op www.acvgrensarbeiders.be vind je onder meer een checklist en een nieuwsbrief voor grensarbeiders.

Samen met de andere Belgische en Nederlandse vakbonden werd nu een online tool uitgewerkt – de Fair Mobility Tool – waarmee grenswerkers (Belgen die in Nederland gaan werken of Nederlanders die in België gaan werken) kunnen nagaan of alles in overeenstemming is met de geldende wetgeving (sociale zekerheid, arbeidsstatuut, belastingen). Surf naar www.fairmobilitytool.eu voor meer info.

Nog interessant om weten: omdat de coronamaatregelen in Nederland, België en Duitsland aldoor wijzigen, brengt de Interregionale Vakbondsraad Schelde Kempen de relevante info samen op zijn coronainformatiepagina, zodat je je niet suf hoeft te zoeken om te weten waar je coronagewijs rekening mee moet houden als je werkt over de grens. <https://werkenoverdegrens.eu/thema/corona-maatregelen/>

| Jos Poukens & PVL |

colofon

Redactie Vakbeweging:

Postbus 10 – 1031 Brussel

Tel. 02 244 34 81

E-mail: pvanlooveren@acv-csc.be

Website: www.hetacv.be

Eindredactie: Patrick Van Looveren

Foto cover: Kristof Vadino

Vormgeving: Gevaert Graphics

Druk: Drukkerij 't Hooft

Verantw. uitgever: Dominique Leyon

Mission impossible, zonder Cruise

Eigenlijk was al sinds oktober 2020 beginnen dagen dat het overleg over een interprofessioneel akkoord voor 2021-2022 een *mission impossible* zou worden, maar dan zonder Tom Cruise. Al lukte wel de loskoppeling van de welvaartsvastheid.

0,4% blijft op het bord

Al eind vorig jaar werd duidelijk dat de sjoemelsoftware van de in 2017 aangepaste Loonnormwet nauwelijks enige marge zou opleveren. Ook omdat de meer progressieve partijen de nieuwe federale regering waren ingestapt zonder een akkoord op zak over een grondige aanpassing van die wet. Hetgeen de liberalen in een zetel plaatste om, na de lancering door het secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven van de maximale marge van 0,4% voor 2021-2022, elke aanpassing van de wet te weigeren. Met hoogstens nog wat versoepeling van de interpretatie van de wet via aangepaste administratieve richtlijnen. Het leidde onder meer tot die fameuze 'startnota' van de regering, een soort van bemiddelingsvoorstel om het vastgelopen overleg in de Groep van 10 los te wrikken. Positief was dat de regering eindelijk inging op onze vraag om het dossier van de welvaartsvastheid te ontkoppelen van het interprofessioneel akkoord voor 2021-2022 en dus van de loonnorm. Het resultaat las je in vorige Vakbeweging. Maar daarmee waren we nog niet af van de 0,4%. De regering vroeg aan de sociale partners die marge te bevestigen. Met hoogstens nog wat zeer selectieve rek. Enerzijds voor eenmalige coronagebonden tegemoetkomingen. Anderzijds voor wat ruimte voor bedrijven die zeer goed boeren, door de Groep van 10 te omschrijven.

Minimale rek

Over dat laatste wilden de werkgevers in de Groep van 10 wel praten, maar dan op de meest minimalistische wijze. Ten eerste: geen denken aan dat er

extra ruimte komt voor het sectorale overleg. Daar blijft het 0,4%. Hoogstens kan er wat marge zijn op bedrijfsvlak. En dan nog enkel voor bedrijven met een zeer serieuze omzetstijging in 2020. Waardoor er voor niet meer dan 6% van de bedrijven enige extra marge zou komen. Een akkoord daarover zat er totaal niet in, waardoor het overleg over de loonnorm afsprong. Waarmee nu opnieuw de regering aan zet is. In zo'n geval moet zij dan volgens de Loonnormwet bij koninklijk besluit de regeling vastleggen, al dan niet met enige versoepeling via administratieve interpretaties. Het leidde tot veel theater op de vooravond van 1 mei. Omdat al was afgesproken om niet aan de wet te raken, werd van socialistische zijde getracht een uitweg te zoeken op drie manieren. Eén, iets doen rond het minimumloon, indien niet bruto, dan netto. Twee, nog wat meer rek zetten op de interpretatie van de wet via de circulaire. Of drie, eindelijk ook eens een norm opleggen aan andere inkomensgroepen, met dan de focus op de winsten die worden uitgekeerd aan de aandeelhouders via dividenden. Dat

kan bij KB, zonder dat de sacrosancte wet moet worden aangepast. Of van dat alles snel iets terechtkomt, dat zal misschien duidelijk zijn tegen dat je deze Vakbeweging in de bus krijgt.

Muurvast

Gevolg van de blokkering binnen de Groep van 10: daardoor zaten ook de andere dossiers muurvast. Omdat de werkgevers niet meer wilden praten zolang de 0,4% niet door de strot van de werknemers was geduwd door de regering. Zolang zitten we vast met een pak andere dossiers die we op tafel willen leggen. Met voorop de eindeloopbaanregelingen (zowel voor de landingsbanen als voor SWT) en de verlenging van de inspanningen voor risicogroepen (die voor de helft moeten gaan naar jongeren). Al zullen de werkgevers daar dan ook hun dossiers tegenover willen plaatsen. Premier De Croo deed op 29 april nog een laatste poging om te bemiddelen rond de loonnorm en de andere dossiers vlot te krijgen. Het eerste was gedoemd te mislukken. Maar voor de andere dossiers werd afgesproken het overleg te herstarten. Wordt vervolgd, hopelijk met bekwame spoed.

| Chris Serroyen |

Als je deze Vakbeweging in de bus krijgt, is er misschien een doorbraak. Maar voorlopig blijft de marge voor loonopslag 0,4%.

© Shutterstock

Het ACV profileert zich met voorstellen die een betere combinatie van arbeid en gezin moeten mogelijk maken. Wijs je collega's ook op de tool op www.hetacv.be/tijdskrediet waarmee je je inkomen kan berekenen als je tijdskrediet of een thematisch verlof opneemt.

ACV doet voorstellen voor betere combinatie werk-privé

Het ACV organiseerde de voorbije weken een grote informatiecampagne over tijdskrediet en thematische verloven. Maar daar bleef het niet bij. Het ACV wil ook verbeteringen afdwingen en organiseerde begin mei dan ook een actieweek waarin werd opgeroepen voor hogere uitkeringen, gelijke rechten voor alle werknemers en verbeteringen aan de verlofstelsels.

Heel veel mensen hebben het moeilijk om werk en privéleven te combineren. In een aantal gevallen kunnen ze gebruik maken van tijdskrediet en thematische verloven, maar dit is, om verschillende redenen, niet voor iedereen mogelijk. Werk aan de winkel!

Hogere uitkeringen

De uitkeringen tijdskrediet zijn te laag waardoor minder werken voor velen financieel niet haalbaar is. Vooral wie voltijds of halftijds wil onderbreken lijdt zwaar inkomensverlies, zelfs als je in Vlaanderen werkt en er een Vlaamse aanmoedigingspremie bovenop krijgt. Het ACV stelt voor dat de uitkeringen worden opgetrokken tot minstens de Europese armoedegrens. Een alleenstaande moet zo aan 1.230 euro per maand komen. Gezinshoofden (incl. eenhoudergezinnen) moeten 50% hoger zitten: 1.846 euro per maand. Het ACV raamt de kostprijs van deze inhaaloperatie op 200 miljoen euro (gebaseerd op het aantal vragen nu en

het huidige budget voor tijdskrediet en thematische verloven van 750 miljoen euro).

Gelijke rechten voor alle werknemers, ook voor wie in een kleine onderneming werkt

Voor wie werkt in een onderneming met 10 werknemers of minder, is tijdskrediet nu geen recht. Als werkgever ben je afhankelijk van de toestemming van de werkgever. We pleiten voor een interprofessioneel recht op tijdskrediet voor alle werknemers, zeker ook voor werknemers in kmo's. Ook uitzendkrachten en andere werknemers in een precair statuut moeten toegang krijgen tot de diverse verlofstelsels. En pleegouders moeten gelijke toegang

krijgen tot de diverse verlofstelsels voor kinderen.

Verbeteringen aan de diverse verlofstelsels

Door de afschaffing van het tijdskrediet zonder motief is er nood aan bijkomende verloven of de uitbreiding van de motieven. Te veel mensen kunnen nu geen tijdskrediet opnemen omdat hun nood aan minder werken niet of onvoldoende in de huidige motieven (zorg of opleiding) past. Het ACV pleit voor de invoering van rouwverlof, grootouderverlof, zorgverlof voor wie voor zichzelf moet zorgen. En er moet een betere regeling komen voor het opleidingskrediet, waardoor het volgen van een langdurige opleiding voor meer werknemers mogelijk wordt.

| David Vanbellinghen |

Meer info over de ACV-voorstellen en -campagne vind je op www.hetacv.be/tijdskrediet. Op de website vind je ook een tool waarmee je je inkomen kan berekenen als je tijdskrediet of een thematisch verlof opneemt. Wijs je collega's op de werkvloer hierop.

De laatste batterij coronamaatregelen?

Vorige Vakbeweging was net onderweg naar de drukkerij toen de federale regering, op 21 april, het nieuwe coronapakket aan steunmaatregelen aankondigde. Daar werd al sinds februari over gebakkeleid binnen de regering. In totaal voor ca. 837 miljoen euro, voor het leeuwendeel naar gewoonte voor bedrijven en zelfstandigen, met nog wat kruimels voor de werknemers. Buiten een persmededeling van de premier zijn nog geen teksten beschikbaar. Kennelijk is er binnen de regering nog wat gekissebis over de modaliteiten.

Hieronder dus met alle voorbehoud wat we al weten over die nieuwe coronasteun. Plus nog wat extra coronanieuws, in het volle besef dat corona je stilaan de strot uitkomt.

Gaan terrassen aan 6%

Vorig jaar kregen de restaurants en catering al een btw-verlaging tot 6%, tot 31 december 2020. Toen nog met uitsluiting van alcoholische dranken. Nu wordt de heropening van de terrassen van restaurants en cafés gekoppeld aan een tijdelijke verlaging van de

btw op verstrekte maaltijden en dranken tot 30 september 2021. Deze keer ook voor alcoholische dranken. Niet dat de terrasjesmensen daar veel van gaan merken. Een belangrijk deel van de horeca kondigde eerder al prijsstijgingen aan. Kostprijs van die btw-verlaging naar verluidt 447,1 miljoen euro.

Ook te noteren: je zou denken dat er voor de zelfstandigen die de terrassen mogen heropenen dan een einde komt aan hun bijzondere uitkering voor "tijdelijke werkloosheid", het zogenaamde dubbele overbruggingsrecht. Niks

van: zij mogen die voor mei tijdelijk behouden en integraal cumuleren met de beroepsinkomsten, zowel die van de terrassen als van de afhaal (take away). Eind mei wordt beslist over een eventuele verlenging.

Overheid betaalt vakantiegeld horeca

Vorig jaar kreeg het zwaar gehavende Waarborg en Sociaal Fonds van de Horeca 167 miljoen euro toegestopt om de eindejaarspremie van de werknemers te kunnen betalen. Nu neemt de overheid ook de kost over van de bijdrage die dit jaar op de lonen van 2020 moet worden betaald voor de jaarlijkse vakantie, voor 110 miljoen euro. Alleen maar voor de arbeiders. En alleen maar voor de horeca. Al is het niet zeker of de regering daarmee wegkomt bij de Raad van State.

Vanaf 8 mei mogen ook in België de terrassen van cafés en restaurants weer opengaan. Dit wordt gekoppeld aan een tijdelijke verlaging van de btw op verstrekte maaltijden en dranken tot 30 september 2021. En het dubbele overbruggingsrecht blijft overeind.

Weer-aan-het-werk-subsidies voor werkgevers

Vorig jaar strooide de regering al eens geld uit over de bedrijven die na de eerste lockdown het werk hervatten in de periode juni tot augustus 2020. Dat was toen een fiscale subsidie, via de techniek van de niet-doorstorting van de bedrijfsvoorheffing. Dit keer komt de regering voor de hervatting na de derde lockdown met een bijkomende patronale RSZ-vermindering, voor maximum 5 werknemers per vestigingseenheid. Deze zou worden beperkt tot de bedrijven die in het derde kwartaal van 2021, dus van juli tot september, het arbeidsvolume zien stijgen met minstens 25% vergeleken met de periode januari-maart 2021. Dat kan zowel zijn door nieuwe aanwervingen als door het terugroepen van tijdelijk werklozen. Maar niet door geschuif van werkgelegenheid binnen een groep van bedrijven.

Er zou per werknemer sprake zijn van 800 euro forfaitaire vermindering in het derde kwartaal, dus 266,66 euro per maand. Voor zwaar getroffen sectoren zou dat verhoogd worden tot 2.400 euro, dus 800 euro per maand. Zwaar getroffen zou willen zeggen: in het laatste kwartaal van 2020 minder dan 50% van het arbeidsvolume hebben dan een jaar eerder; of in het eerste kwartaal 2021 minder dan 50% van het arbeidsvolume hebben dan een jaar eerder; of behoren tot de sectoren die in derde lockdown op slot gingen. We hebben een paar keer “zou” geschreven. Omdat over de precieze steunbedragen en de criteria nog discussie is binnen de regering.

Wel zou er overeenstemming zijn over wat het mag kosten: 233,3 miljoen euro. In ruil zouden de betrokken werknemers in het derde kwartaal niet mogen worden ontslagen en zou het bedrijf in die periode geen collectieve

af dankingen mogen aankondigen. Zoals voor de nieuwe RSZ-verminderingen die eerder werden beslist voor de reis-, evenementen en hotelsector, zouden de betrokken bedrijven voor 2021 moeten verzaken aan de uitbetaling van dividenden, de inkoop van eigen aandelen of bonussen voor bestuurders en leidinggeven. De bedrijven zouden ook in orde moeten zijn met de opleidingsverplichtingen van de Wet Wendbaar en Werkbaar Werk. Wat uiteraard fake is, want de RSZ kan dit niet controleren. Voor de maatregelen naar reis-, evenementen- en hotelsector was er tenminste overleg over voorzien in de ondernemingsraad of met de vakbondsafvaardiging. We komen er op terug eens er teksten opduiken. Benieuwd ook wat ze gaan doen met de stijging van het arbeidsvolume door goedkope studentenarbeid deze zomer. Ook daar is nog discussie over binnen de regering.

Beschermingspremie 2020 uitgebreid voor kappers en schoonheidszorgen

Delen van de sector van de kappers en schoonheidszorgen hadden begin dit jaar pech. Zij vielen buiten de prijzen voor de gemuteerde variant van de beschermingspremie voor de tijdelijk werklozen van 2021. Die werd immers beperkt tot de sectoren die op 1 maart 2021 op slot waren. En toevallig mocht een deel van de sector net in die periode opnieuw even aan het werk. We klaagden deze onbillijkheid al een tijd aan. En krijgen nu eindelijk gehoor. Het KB zou worden uitgebreid naar volgende contactberoepen: haar- en schoonheidsverzorging (NACE-code 9602), sauna's, zonnecentra, massage-salons e.d. (96040) en tatoeëerders. Ter herinnering: het gaat om een premie van 780 euro (bruto) voor werknemers met een maandloon tot 2.387,80 euro bruto. Voor werknemers met een

hoger loon wordt de premie stelselmatig verminderd, om nul te worden vanaf een loon van 2.754,76 euro. Het blijft wel beperkt tot werknemers die vorig jaar in de periode maart-december 2020 minstens 52 dagen in coronawerkloosheid of tijdelijke werkloosheid zaten. Kostprijs van deze maatregel: 4,9 miljoen euro.

Wat wel een probleem blijft stellen is dat werknemers in andere zwaar getroffen sectoren in de vergeethoek blijven. Het is niet omdat de sector niet op slot moest op 1 maart, dat de werknemers niet werden geconfronteerd met langdurige tijdelijke werkloosheid. Neem het voorbeeld van de reissector. Die moest op 1 maart wel niet op slot, maar de landsgrenzen waren wel op slot, met vaak hetzelfde resultaat qua tijdelijke werkloosheid. Dat krijg je niet uitgelegd. En nog minder als we zien dat er voor de werkgevers wel serieuze RSZ-verminderingen komen.

Eindelijk eens iets voor de volledig werklozen

En dan hebben we het nog niet over de volledig werklozen, met nog lagere uitkeringen. Voor geen van hen is een beschermingspremie voorzien. Voor de volledig werklozen zat er tot nog toe niet meer in dan een bevrozing van hun (lage) uitkering. De degressiviteit van hun werkloosheidsuitkering of de looptijd van hun inschakelingsuitkering werd immers on hold gezet, voorlopig tot 30 juni 2021. Eindelijk is er voor hen ook een ander lichtpunt.

Om recht te hebben op een uitkering voor volledige werkloosheid moet je in een bepaalde tijdsperiode voldoende dagen hebben gewerkt. Dat is de referentieperiode. De coronacrisis maakte het veel moeilijker binnen dat tijdsbestek zoveel dagen te presteren. En dus besliste de regering nu 40 miljoen euro

in te zetten voor de tijdelijke verlenging met één jaar van die referteperiode voor de uitkeringsaanvragen in de periode van 1 april 2021 tot 31 december 2021. Kostprijs: 40 miljoen euro.

Samen met de 4,9 miljoen euro voor de contactberoepen (zie hoger) geeft dat 44,9 miljoen euro aan steunmaatregelen voor de werknemers. Dat is ca. 5% van het totale steunpakket van 837 miljoen euro. Hoeft daar een tekening bij?

Elders-aan-het-werk-prikkel

De druk is vandaag veel groter dan bij vorige crisissen om tijdelijk werklozen en met ontslag bedreigde werknemers zo snel als mogelijk toe te leiden naar andere bedrijven en sectoren. Ook Europa duwt in die richting, in de verwachting dat een deel van de getroffen bedrijven toch moet afbouwen of zelfs niet gaat overleven. In die flow wil de regering nu een extra stimulans inbouwen voor werknemers om elders hun

toekomst te zoeken. Als ze elders een job aanvaarden aan een lager loon en ze worden volledig werkloos in die job, dan zou hun uitkering niet worden berekend op het loon in die nieuwe job, maar op het hogere loon van de oude job. Ook die maatregel zou gelden voor de uitkeringsaanvragen in de periode van 1 april tot 31 december 2021.

Meer studentenarbeid voor sectoren die opengaan

Studentenarbeid in het bijzondere RSZ-regime is in beginsel maar mogelijk tot 475 uur per jaar. Daar werd vorig jaar al rek op gezet. En dit jaar werd dat opnieuw gedaan, zij het beperkt tot de zorgsectoren en het onderwijs. Tot eind juni 2021 worden de uren studentenarbeid in die activiteiten niet aangerekend op het jaarkrediet van 475 uur (student@work).

Voorlopig is er geen sprake van een verlenging van die maatregel na 30 juni. Wel krijgen de gesloten sectoren die mogen heropenen uitzicht op een gelijkaardige maatregel, maar dan voor het derde kwartaal 2021, dus juli-september. Welke sectoren? Dat is nog niet duidelijk. De regering spreekt van de horeca, evenementen- en culturele sector. Volgens de RSZ is het onbegonnen werk de gesloten sectoren in NACE-codes te vatten. Maar ook een lijst maken volgens paritair comité zou niet eenvoudig zijn. Hopelijk volgen in elk geval de nodige begeleidende maatregelen om onaangename verrassingen te vermijden voor de ouders door verlies van de aftrek voor kinderen ten laste of van gezinsbijslagen.

Vaccin voor de vaart

Intussen blijft het debat lopende over de voorrang voor de vaccinatie. In vorige Vakbeweging hadden we het al over de voorrang voor het gevangenis-

wezen. Naast de beslissingen over de voorrang voor zwangere vrouwen, werd nu ook beslist voorrang te geven aan zeevarenden. Andere beroepsgroepen blijven echter ook aankloppen. Wordt vervolgd.

Doorstart voor de corona beroepsziekte?

Vorig jaar bekwamen we een bijzonder stelsel van beroepsziekte voor coronaslachtoffers, enerzijds voor de werknemers in de gezondheidszorg, anderzijds voor werknemers in cruciale sectoren en essentiële diensten met COVID-19-besmetting in de periode van 18 maart tot 27 mei 2020. Bleef de vraag: wat met besmettingen nadien? Fedris verzon daar op eigen houtje het antwoord op dat dit eventueel nog in aanmerking kon komen als arbeidsongeval, onder strikte voorwaarden. Daar keken alle sociale partners vreemd van op. Wat uiteindelijk leidde tot een voorstel van de sociale partners voor een nieuwe regeling in het kader van het stelsel van beroepsziekten. Met nu de vraag of de regering wil volgen. Meer daarover op blz. 10-11.

Pandemiewet op komst

Van bij de aanvang van de coronacrisis werd het eigengereide optreden van de federale regering gehekeld: onvoldoende democratische inspraak, schending van grondrechten, teveel macht voor de minister van Binnenlandse Zaken, enzovoorts. Dit leidde tot een initiatief vanuit de regering om een pandemiewet voor te leggen aan het parlement om een kader te creëren voor het regeringsoptreden in geval van een pandemie. De regering wil daar nu heel snel mee gaan. Ondanks zware kritiek vanuit verschillende hoeken op het ontwerp, ook van het ACV. Meer daarover op blz. 8-9.

| Chris Serroyen |

© Shutterstock

Werknemers die in deze coronatijden elders een job aanvaarden aan een lager loon en volledig werkloos worden krijgen een werkloosheidsuitkering die berekend wordt op hun vroegere (betere) loon.

Sommige lokale besturen maken tijdens deze pandemie willekeurig en disproportioneel gebruik van hun bevoegdheden om GAS-boetes uit te schrijven tegen actievoerders en de organisatoren van de acties. Ze worden gesterkt door het voorontwerp van pandemiewet, dat hen niet tot de orde roept.

Kritische bedenkingen bij voorontwerp van Pandemiewet

De opening en sluiting van de grenzen, terrassen en handelszaken worden tot op vandaag bij besluit van onze minister van Binnenlandse Zaken Verlinden geregeld, na beslissing van het overlegcomité. Hetzelfde geldt voor de avondklok, het telewerk, het verbod op samenscholingen, ... Na meer dan een jaar van dergelijke ministeriële besluiten, hekelt onder andere het Mensenrechteninstituut terecht de gebrekkige wettelijke basis voor deze mensenrechtenbepalende maatregelen. Dit heeft geleid tot een verregaande machtsconcentratie bij de minister van Binnenlandse Zaken, zonder afdoende mogelijkheid tot parlementaire controle. Het ontwerp van pandemiewet dat hieraan tegemoet zou moeten komen, roept vooral vragen op.

Het ACV werd vanuit de Kamercommissie Binnenlandse Zaken van het Parlement om advies gevraagd bij het voorontwerp van 'pandemiewet'. Het ACV sluit zich ten volle aan bij de opmerkingen die vanuit het Mensenrechteninstituut werden gemaakt vanuit het oogpunt van de mensenrechten. Het voorliggende ontwerp van pandemiewet geeft expliciet verregaande wetgevende bevoegdheden aan de regering, zonder de proportionaliteit van de toekomstige maatregelen te garanderen. Evenmin wordt het strafrechtelijke wettigheidsbeginsel gerespecteerd. Dit beginsel houdt in dat burgers op basis van de tekst van de wet moeten kunnen weten voor welke gedragingen zij gestraft kunnen

worden. Vanuit de eigen kerntaken vullen we aan met 6 punten.

1. Vrijwaring rol sociale partners

Eén jaar ervaring met de COVID-19-crisis geeft aan dat de regering de nood aan snelheid van handelen vaak disproportioneel en willekeurig heeft gebruikt om de betrokkenheid van de sociale partners en ruimer het maatschappelijke middenveld bij de beleidsvoorbereiding uit te schakelen. Hiermee wordt voorbijgegaan aan de adviesbevoegdheden van de sociale adviesorganen en de beheerscomités van de openbare instellingen van de sociale zekerheid.

De pandemiewet moet daarom die adviesrol vrijwaren voor het geheel van de maatregelen, desgevallend via spoedadviezen. Onder andere in de Nationale Arbeidsraad, de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk en de paritaire comités hebben we aangetoond voldoende tijdige adviezen te kunnen leveren, zonder de beleidsvoorbereiding te vertragen. Deze adviezen dragen bij tot een beter beleid, niet enkel door de zorg van de sociale partners voor de uitvoerbaarheid van de maatregelen, maar ook omdat de betrokkenheid van de sociale partners het draagvlak ervoor verhoogt.

2. Opvordering van werknemers

Ten tweede geven we aan dat de nieuwe pandemiewet gebruikt zal kunnen worden voor een (overbodig) stelsel van opvordering van werknemers zonder de garanties geboden door het bestaande stelsel, vervat in de wet van 19 augustus 1948 betreffende de prestaties van algemeen belang in vredetijd. Het ontwerp gaat daarmee voorbij aan een unaniem advies uit 2018 van de Nationale Arbeidsraad waarin we aangaven dat de wet van 19 augustus 1948 goed functioneert.

1. (*) Het advies van het ACV is terug te vinden op <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1897/55K1897001.pdf> blz. 618

3. Vrijwaring van de vrijheid van collectieve actie en meningsuiting

Het ontwerp van pandemiewet beperkt de vrijheid van vereniging en het recht op collectieve actie, in het bijzonder door de mogelijkheid om samenscholingsverboden op te leggen. Van de internationale verplichtingen om dergelijke beperkingen, inclusief verboden te toetsen aan deze grondrechten, is in het ontwerp geen spoor terug te vinden. We dringen erop aan dat de toetsing aan de grondrechten in het wetsontwerp wordt opgenomen.

Tegelijkertijd heeft het ACV tijdens de huidige pandemie vastgesteld dat bepaalde lokale besturen willekeurig en disproportioneel gebruik hebben gemaakt van hun bevoegdheden om GAS-boetes uit te schrijven tegen actievoerders en de organisatoren van de acties. Het komt de wetgever toe burgers te beschermen tegen dergelijk buitenissig optreden. Het ontwerp dreigt het eigengereide optreden van burgemeesters en eventueel ook gouverneurs alleen maar te versterken, wat tot meer rechtsonzekerheid, willekeur en misbruik zal leiden.

4. Vrijwaring van de privacy

Ten vierde vragen we bijzondere aandacht voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het kader van de arbeidsverhoudingen. Van bij de aanvang van de COVID-19-crisis heeft het ACV bij herhaling gesignaleerd dat hiermee in het preventiebeleid lichtzinnig wordt omgegaan. Dit toont overigens eens te meer het belang van de beleidsadviserende rol van de sociale partners aan. De nood aan preventie en bescherming op het werk mag geen voorwendsel zijn voor inzage en verwerking door de werkgevers van gegevens die tot de persoonlijke levenssfeer van de werknemers behoren.

Vanuit het oogpunt van de vrijheid van collectieve actie maakt het ACV zich meer en meer zorgen over de toenemende surveillance door de overheden op het verplaatsingsgedrag van burgers. Niet in het minst door de wijze waarop overheden camera's die de voorbije jaren meer en meer in de openbare ruimte werden geplaatst ter bestrijding van criminaliteit of voor de verkeersveiligheid, tijdens deze crisis zonder verpinken actief gebruikten voor andere doeleinden. Ook de Gegevensbeschermingsautoriteit, de voormalige privacycommissie, heeft in zijn advies terecht garanties gevraagd tegen dergelijke ontsporingen.

5. Debat ten gronde met het maatschappelijk middenveld

Tot slot herhalen we het belang om het ruimere maatschappelijke middenveld te betrekken bij het pandemiebeleid, niet enkel in de beleidsvoorbereiding, maar ook in de beleidsuitvoering. Ten gronde rijst de vraag of een pandemie-

wet alleen zal volstaan om afdoende garanties te bieden rond de fundamentele vragen die door deze pandemie op scherp werden gesteld. Wereldwijd en niet in het minst in Europa rukken politieke autoritaire stromingen op, die bijzonder lichtzinnig omgaan met wat voor ons vandaag vanzelfsprekendheden lijken: de politieke democratie, de sociaaleconomische democratie, de mensenrechten, de bescherming van de privacy, de fundamentele arbeidsnormen, de rechtsstaat ook... Een gedegen pandemiewet is op korte termijn wenselijk. Tegelijkertijd met het aangekondigde politieke debat over de institutionele hervorming en de democratische vernieuwing, moet het debat met het maatschappelijk middenveld gevoerd worden over een stevigere grondwettelijke verankering van de zonet opgesomde precair geworden vanzelfsprekendheden.

| Piet Van den Bergh |

De nood aan preventie en bescherming op het werk mag geen voorwendsel zijn voor inzage en verwerking door de werkgevers van gegevens die tot de persoonlijke levenssfeer van de werknemers behoren.

Het beheerscomité van Fedris doet een voorstel voor een bredere erkenning als beroepsziekte van werknemers die een besmetting opliepen met het COVID-19-virus.

COVID-19

Naar een bredere erkenning als beroepsziekte

COVID-19 is op weg naar een bredere erkenning als beroepsziekte voor alle infecties die zich sinds 17 mei 2020 voordoen. In het beheerscomité van het Federaal agentschap voor beroepsrisico's (Fedris) werd overeenstemming bereikt over een compromis. De teksten zijn voorgelegd aan de regering, die de overeenkomst nu moet bekrachtigen en uitvoeren.

Een erkenning als beroepsziekte brengt mee dat de betrokken werknemers aanspraak kunnen maken op een vergoeding als zij door de ziekte zijn getroffen. Om als beroepsziekte te worden beschouwd, moet een ziekte door het werk zijn veroorzaakt. Het moet bewezen zijn dat het werk het risico op het oplopen van de ziekte verhoogt. Wat de met COVID-19 samenhangende ziekten betreft, hebben werknemers in de gezondheidszorg die positief testen momenteel de mogelijkheid om die als beroepsziekte te laten erkennen. Tot dusver hebben daarnaast alleen werknemers in de cruciale sectoren en essentiële diensten die in de periode van 18 maart tot 17 mei 2020 hebben gewerkt, ook de kans gekregen om erkend te worden, op voorwaarde dat zij in die periode besmet waren.

Na de tweede golf in het najaar van 2020 heeft de delegatie van de vakbonden in het beheerscomité van Fedris verzocht om te voorzien in een verlen-

ging van de erkenning als beroepsziekte. Na lange besprekingen is het beheerscomité van Fedris het eens geworden over een compromis voor deze verlenging.

Erkenningsvoorwaarden

Concreet wordt uitvoering gegeven aan de wet op de beroepsziekten door een koninklijk besluit waarin alle erkende beroepsziekten worden opgesomd. COVID-19 zal in deze lijst worden opgenomen. Het belangrijkste kenmerk van deze erkenning van COVID-19 als beroepsziekte is dat zij, in tegenstelling tot wat in mei 2020 was gepland, niet in de tijd is beperkt.

Het ontwerp van koninklijk besluit omschrijft het als volgt: "Elke door SARS-CoV-2 veroorzaakte ziekte bij werknemers die in het kader van hun beroepsbezigdheden betrokken zijn geweest bij een uitbraak van infecties in een bedrijf".

Aangezien het begrip 'uitbraak' niet goed gekend is, moest worden gezorgd voor een duidelijke definitie ervan en van de voorwaarden voor de erkenning als beroepsziekte:

- Er is sprake van een uitbraak wanneer er binnen een periode van 14 dagen vijf of meer bevestigde gevallen zijn bij een bepaalde groep mensen die dezelfde werkruimte delen en waarvan de getroffen werknemer deel uitmaakt.
- Een bevestigd geval wordt gedefinieerd als een persoon, met of zonder symptomen, bij wie de aanwezigheid van het virus door moleculaire of antigenische tests is bevestigd.
- Er is een duidelijk epidemiologisch verband tussen de bevestigde gevallen uit de analyse van de uitbraak.
- De werkomstandigheden zijn van dien aard dat ze de overdracht van het virus sterk vergemakkelijken.
- Een uitbraak wordt geacht te zijn beëindigd wanneer er geen aanwijzingen meer zijn dat het virus in de betrokken groep mensen wordt overgedragen.
- Een uitbraak wordt in ieder geval geacht te zijn beëindigd wanneer de leden van de betrokken groep personen uit de onderneming zijn ver-

wijderd (isolatie of quarantaine). Leden van de betrokken groep personen bij wie de ziekte wordt vastgesteld binnen 14 dagen na het begin van bovengenoemde quarantainemaatregel worden eveneens geacht aan het beroepsrisico van de ziekte te zijn blootgesteld.

Er is ook overeengekomen dat de erkenning als beroepsziekte zal gelden voor alle infecties die zich sinds 17 mei 2020 voordoen.

Uitvoering

De tenuitvoerlegging van deze erkenning zal grotendeels afhangen van de gegevens die Fedris zal kunnen verzamelen bij de gefedereerde entiteiten (gemeenschappen en gewesten) die belast zijn met de opsporing, alsmede bij de preventiediensten. Het wordt daarom ten zeerste aanbevolen dat potentiële slachtoffers bij het indienen van hun verzoek om erkenning zoveel mogelijk informatie aan Fedris verstrekken.

Het verkregen resultaat is duidelijk een compromis tussen werkgevers en werknemers. Het biedt geen oplossing voor de vele werknemers die in zeer kleine structuren werken of die naar de woningen van derden gaan.

Het ACV heeft er bij de Fedris-administratie ook op aangedrongen dat de begrippen en voorwaarden volledig duidelijk zijn voor de potentiële slachtoffers, om hun procedures zoveel mogelijk te vergemakkelijken.

De teksten worden nu voorgelegd aan de regering, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de overeenkomst.

| Youssef El Otmani |

Voor werknemers in de gezondheidszorg blijft de regeling zoals ze was.

COVID-19 in de gezondheidszorg

Werknemers in de gezondheidszorg bij wie de besmetting met het coronavirus door middel van een laboratoriumtest werd vastgesteld, komen sowieso in aanmerking voor schadeloosstelling wegens beroepsziekte wanneer ze in hun job een duidelijk verhoogd risico op besmetting lopen. Het gaat daarbij om alle personeel op de diensten: medisch en paramedisch, logistiek en schoonmaakpersoneel. Ook leerlingen en studenten die er stage lopen en die door hun beroepsactiviteit geïnfecteerd raken, komen in aanmerking voor schadeloosstelling wegens COVID-19.

COVID-19 in andere sectoren

Werknemers in andere sectoren – cruciale sectoren, essentiële diensten, maar ook andere sectoren – worden gevat door het nieuwe voorstel van het beheerscomité van Fedris.

Waarvoor kom je na erkenning in aanmerking?

Als COVID-19 bij jou als beroepsziekte wordt erkend, dan heb je recht op:

- de terugbetaling van je persoonlijk aandeel in de kosten voor de geneeskundige verzorging van de beroepsziekte (het zogenaamde remgeld).
- een vergoeding voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid, op voorwaarde dat de arbeidsongeschiktheid minstens 15 dagen duurt.
- een vergoeding voor blijvende arbeidsongeschiktheid, als er sprake is van blijvende schade.
- In het geval van een overlijden naar aanleiding van een besmetting met COVID-19 kunnen de rechthebbenden ook aanspraak maken op bepaalde vergoedingen.

Mentaal welzijn op de werkvloer: dansen op een slappe koord!

Op 28 april bracht het ACV met een opgemerkte actie op de Brusselse Vismarkt de problematiek van psychosociale risico's op de werkvloer onder de aandacht. Op deze en de volgende bladzijde krijg je een impressie in foto's van de actie met de koorddansers. De actie kreeg veel persaandacht. Ook regionaal gebeurde er heel wat. Nu nog hopen dat al die aandacht zich vertaalt in een beter beleid rond psychosociale risico's op het werk. In vorige Vakbeweging gaven we in een dossier alvast onze voorstellen mee om een en ander aan te pakken.

De acties werden niet voor niets op 28 april georganiseerd. Dat is – naar jaarlijkse traditie – de Internationale Dag van Veiligheid en Gezondheid op het Werk. De voorbije jaren zette het ACV in op een betere preventie van arbeidsongevallen. Deze keer lag de focus op het mentaal welzijn op het werk. Stijn Gryp, diensthoofd dienst onderneming ACV: “We vroegen bij het RIZIV de cijfers op over mensen die langer dan een jaar ziek zijn en focusten daarbij op mentaal welzijn. De cijfers tonen aan dat bij de langdurig zieken 36,8% door mentale problemen (onder meer depressie, verslavingen, stress, burn-out, ...) arbeidsongeschikt is. Het aantal langdurig zieken dat met zekerheid out is omwille van burn-out steeg op minder dan drie jaar tijd van 3.713 (eind 2017) naar 9.708 (juni 2020). In realiteit ligt het aantal burn-outs wellicht nog pakken hoger omdat de zieken die minder dan één jaar out zijn niet opgenomen zijn in deze cijfers.

Actiedag mag geen eindpunt zijn

Mathieu Verjans, nationaal secretaris ACV pikt in: “Hoewel ons land al een behoorlijke wetgeving over de preventie van psychosociale risico's bestaat, blijven deze risico's en problemen op het werk nog te vaak onder de radar en

wordt er te vrijblijvend met de wetgeving omgesprongen. Er is dus nog veel ruimte voor verbetering. Het ACV wil dat in elk bedrijf om de drie jaar een meting van de psychosociale risico's en problemen plaatsvindt, en dat bij problemen een concreet actieplan wordt opgesteld. De betrokkenheid van het personeel en zijn vertegenwoordigers is daarbij uiteraard belangrijk. Alleen zo zullen deze risico's en problemen daadwerkelijk aangepakt kunnen worden. Nu is het beleid in onze bedrijven nog te vaak veel te vrijblijvend op dit vlak. Bij arbeidsongevallen moeten bedrijven die hoger scoren dan het gemiddeld aantal incidenten in hun sector, een hogere verzekeringspremie betalen. Financiële sancties en boetes moeten ook ingezet worden om de psychosociale risico's en problemen te bestrijden. Een deel van deze middelen kan dan ingezet worden voor het oplossen van de problemen en de preventie van de risico's. Deze actiedag mag geen eindpunt zijn. Onze voorstellen gaan we op de tafels van het sociaal overleg en de politiek leggen. Ook de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk zullen we uiteraard vatten met onze voorstellen.”

| PVL |

© Aude Vanlathem
Mathieu Verjans: "Deze actiedag mag geen eindpunt zijn."

© Paul Corbeel

© Aude Vanlathem

© Aude Vanlathem

Op 24 april - 8 jaar na de ramp in Rana Plaza - voerden ACV en WSM samen met andere vakbonden en ngo's actie voor een wet die bedrijven verplicht om de mensenrechten te respecteren in hun keten.

Nooit meer Rana Plaza, wetten moeten hiervoor zorgen

Een coalitie van ngo's en vakbonden voerde in Brussel actie voor een Belgische ketenzorgwet, die bedrijven verplicht om de mensenrechten te respecteren in hun keten. Ze doopten de Wetstraat om tot 'Ketenzorg-Wetstraat' en voerden op het Muntplein een tableau vivant op. Dat deden ze niet toevallig op 24 april, de dag waarop de instorting van het Rana Plaza-complex in Bangladesh herdacht wordt. In 2013 kwamen daarbij 1.134 kledingwerkers om het leven.

Sara Ceustermans, coördinator van de Schone Kleren Campagne: "De instorting van het Rana Plaza complex op 24 april 2013 toonde het lelijkste gezicht van de kledingsector. Maar er zijn nog elke dag mensenrechtenschendingen in de kledingsector. Sommige merken en ketens annuleerden tijdens de COVID-19-pandemie hun bestellingen die klaar stonden om verscheept te worden. Niet-betaalde ontslagvergoedingen hebben kledingarbeid(st)ers al een half miljard dollar gekost."

Onveilige werkomstandigheden, hongerlonen, dwangarbeid: allemaal voorbeelden van schendingen van mensenrechten waarbij bedrijven in verschil-

“Wetten die bedrijven verplichten om aan ketenzorg te doen, zijn de sleutel om echte verandering teweeg te brengen.”

Marc Leemans

lende sectoren betrokken zijn. Decennia van zelfregulering en vrijwillige initiatieven hebben niet gezorgd voor een kentering. Daarom vraagt een grote groep vakbonden en ngo's, waaronder ACV en WSM, al jaren een wet die bedrijven verplicht om de mensenrechten en milieunormen te respecteren. Met zo'n 'ketenzorgwet' zouden bedrijven de mogelijke negatieve impact op de mensenrechten en het milieu in hun toeleveringsketen in kaart moeten brengen. Ze moeten een actieplan opmaken en hierover communiceren. Bedrijven die dit niet doen kunnen voor de rechtbank gedaagd worden.

Wettelijk bindende initiatieven nodig

Ook in de productielanden zijn vakbonden en ngo's vragende partij.

Kalpona Akter, van het Bangladesh Center for Workers Solidarity: “8 jaar na de instorting van Rana Plaza zijn kledingwerkers nog steeds overgeleverd aan de goodwill van de merken voor wie zij kleding naaien. Zolang die hun leveranciers niet méér betalen, zijn leefbare lonen een utopie. We hebben wettelijk bindende initiatieven nodig om écht vooruitgang te boeken op het vlak van lonen, fabrieksveiligheid, enz. Vakbonden en ngo’s moeten merken juridisch aansprakelijk kunnen stellen als het misgaat. Wetgeving die ketenzorg verplicht in Europa en in landen waar merken hun hoofdzetel hebben, zoals België, zou een belangrijke stap in de goede richting zijn.”

Werk maken van ketenzorgwet

Een groep bedrijven is overigens vragende partij voor een ketenzorgwet. Begin februari riepen 60 Belgische bedrijven de federale regering al op

© Lieve Blanquaert

“We hebben wettelijk bindende initiatieven nodig om écht vooruitgang te maken op het vlak van lonen, fabrieksveiligheid, enz.”

Kalpona Akter

De actievoerders doopten de Wetstraat om tot ‘Ketenzorg-Wetstraat’ en voerden op het Muntplein een tableau vivant op.

om er werk van te maken. Terwijl enkele buurlanden én de Europese Commissie beleidsinitiatieven aankondigden, bleef het tot voor kort stil in ons land. Maar de huidige regering beloofde in haar regeerakkoord om er werk van te maken. Op 22 april legden Vooruit en PS een wetsvoorstel rond *Human Rights Due Diligence* neer in de Kamer. Het begin van een parlementair proces dat nog maanden kan duren. Maar wel een grote overwinning van het middenveld met ngo’s en vakbonden die al 2 jaar intens campagne voeren om dit op de politieke agenda te krijgen! Marc Leemans, voorzitter ACV: “Wetten die bedrijven verplichten om aan ketenzorg te doen, zijn de sleutel om echte verandering teweeg te brengen. Wij roepen dan ook zowel de Europese Unie als ons Belgische Parlement op om sterke wetgeving rond verplichte ketenzorg te maken, zodat rampen zoals Rana Plaza nooit meer gebeuren. Schendingen van vakbondsvrijheid zijn nog altijd schering en inslag in de kledingsector, maar ook in vele andere sectoren. Een ketenzorgwet kan de positie van vakbonden in de productielanden versterken, en hen de mogelijkheid geven klacht in te dienen tegen bedrijven die niet aan ketenzorg doen.”

| Jaklien Broekx |

© Kristof Vadiño

© Kristof Vadiño

Onderteken het Europees burgerinitiatief op www.noprofitonpandemic.eu/nl
Met een miljoen handtekeningen wordt de Europese Commissie verplicht het opheffen van de patenten opnieuw te bespreken.

“Een kwestie van gezond verstand”

Hef patenten op COVID-19-vaccins op

“De ongelijke verdeling van vaccins op wereldschaal is zowel op moreel, economisch als epidemiologisch vlak een schande.” Dat zei de directeur-generaal van de Wereldgezondheidsorganisatie onlangs. Samen met sociale bewegingen in heel de wereld pleit WSM¹, het vroegere Wereldsolidariteit, voor een tijdelijke opheffing van de patenten op de vaccins. Zo kunnen meer en goedkopere vaccins geproduceerd worden. ACV en WSM sloten zich aan bij het burgerinitiatief ‘No profit on pandemic.’ Doel is om 1 miljoen handtekeningen op te halen om de Europese Commissie te dwingen de opheffing van de patenten te bespreken.

Bij de Wereldhandelsorganisatie ligt de vraag op tafel om alle patenten op geneesmiddelen en vaccins tegen COVID-19 tijdelijk op te heffen, een voorstel van India en Zuid-Afrika. Dan kunnen meer bedrijven vaccins produceren, wat ook de prijzen zou drukken. Patenten opheffen gebeurde vroeger al, onder meer voor het poliovaccin en hiv-medicatie. Met goed gevolg. Voorlopig ligt onder meer de Europese Unie echter dwars.

Bolivia: wachten

Landen als Bolivia zijn vragende partij om de patenten tijdelijk op te heffen.

Bolivia is een land met weinig macht en middelen om vaccins te kopen. Dat laat zich voelen, slechts een fractie van de bevolking kreeg al een vaccin. Gabriela Prudencio van vrouwenorganisatie Gregoria Apaza: “Voor de vaccinatie worden brigades opgezet tot in de verste uithoeken van het land. Daarvoor werken gezondheidsdiensten en universiteiten samen. Maar voorlopig is het vooral wachten op vaccins. Onze bezorgdheid gaat uit naar informele werknemers en mensen zonder ziekteverzekering. Zij mogen niet vergeten worden. De overheid belooft alvast dat vaccinatie voor heel de bevolking gratis zal zijn.”

India: twijfel

Het voorstel om de patenten op te heffen komt onder meer van India. L.A. Samy staat aan het hoofd van AREDS, een basisbeweging die opkomt voor de rechten van dalits in India, een groep onderaan de maatschappelijke ladder. “India heeft na de Verenigde Staten en Brazilië het hoogste aantal besmettingen. Een deel van de economie ligt stil, wat grote noden meebrengt. De overheid komt slechts heel beperkt over de brug met sociale tegemoetkomingen. Begin maart zijn de vaccinaties gestart bij 60-plussers. In openbare ziekenhuizen zijn die gratis. Maar veel mensen twijfelen of ze een vaccin willen. Niet alle vaccins hier zijn even geloofwaardig. Vage informatie en de geruchtenmolen leiden tot angst. India heeft veel ervaring met de productie van vaccins. Het is de grootste vaccinproducent in de wereld. De tijdelijke opheffing van de patenten zou deuren openen. Als de kennis wordt gedeeld, kan worden ingezet op de productie van de beste vaccins. Zo zal de kwaliteit van de vaccins verhogen. Tegelijk moet alle informatie rond kwaliteit en

1. WSM werkt samen met sociale bewegingen in België en in 23 landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Meer op www.wsm.be

IEDEREEN VERDIENT BESCHERMING TEGEN COVID-19 EN JIJ KAN DAARBIJ HELPEN

“Veilig en gezond zijn wij pas als iedereen veilig en gezond is.”

Luc Van Der Schoot,
ACV-vakbondsafgevaardigde

veiligheid openbaar worden gemaakt. Alleen zo zal het vertrouwen groeien.”

Janssen Pharmaceutica, Beerse, België: nu handelen

“Patenten hebben hun nut”, vindt Luc Van Der Schoot, ACV-vakbondsafgevaardigde bij Janssen Pharmaceutica, dochteronderneming van vaccinproducent Johnson & Johnson. “Maar dit is een pandemie, het is alle hens aan dek. Ook onze bedrijfsleiding is oprecht bezorgd om de gezondheid van mensen. Hoe sneller iedereen in de wereld gevaccineerd is, hoe beter. Laten we die patenten dus tijdelijk opheffen. Het is kortzichtig om vaccinatie op niveau van België of Europa te bekijken: veilig en gezond zijn wij pas als iedereen veilig en gezond is. De economie zal maar opveren als we de pandemie bedwongen hebben. Vergeet ten slotte niet dat de vaccins met publiek geld werden ontwikkeld. Winst mag nu niet aan de orde zijn. Het is een kwestie van gezond verstand.”

Een miljoen handtekeningen

Onbegrijpelijk dus dat Europa dwars blijft liggen om die patenten tijdelijk op te heffen. Sociale bewegingen in heel Europa slaan daarom de handen in elkaar met het Europese burgerinitiatief ‘No profit on pandemic’. Met een miljoen handtekeningen wordt de Europese Commissie verplicht het opheffen van de patenten opnieuw te bespreken. Hopelijk met positief gevolg, wat de gamechanger zou kunnen zijn die de Wereldhandelsorganisatie over de streep haalt.

Doe mee en onderteken het Europees burgerinitiatief op www.noprofitonpandemic.eu/nl

The infographic is set against a yellow background and uses various icons and text boxes to convey its message. At the top, it states that vaccine development is funded by public money. It then shows that pharmaceutical companies own patents, which leads to a limited supply of expensive vaccines. A central proposal is to temporarily lift these patents, similar to what was done for HIV medication. The result would be more and cheaper vaccines. However, the European Union currently opposes this. A call to action is provided: a million signatures are needed to force the European Commission to reconsider. The infographic ends with a call to sign the 'No Profit on Pandemic' initiative and a slogan: 'Want nobody is safe until everyone is safe'.

DE ONTWIKKELING VAN DE VACCINS GEBEURT DANKZIJ GROTE SOMMEN PUBLIEK GELD

TOCH BEZITTEN FARMACEUTISCHE BEDRIJVEN PATENTEN

RECEPT VACCIN

DAARDOOR

TE WEINIG VACCINS VOOR HELE WERELDBEVOLKING VACCINS ZIJN DUUR

ZIJ HEBBEN DE PRODUCTIE IN HANDEN EN ZIJ BEPALEN DE PRIJS

VOORSTEL: TIJDELIJK OPHEFFEN PATENTEN

OOK GEBEURO MET POLIOVACCIN EN HIV-MEDICATIE

GEVOLG: MEER VACCINS, GOEDKOPERE VACCINS

MAAR: ONDER ANDERE DE EUROPESE UNIE HOUDT DIT VOORSTEL TEGEN

NIET AKKOORD

BURGERINITIATIEF: 1 MILJOEN HANDTEKENINGEN ZODAT EUROPESE COMMISSIE DIT OPNIEUW MOET BESPREKEN

ONDERTEKEN OP [NOPROFITONPANDEMIC.EU/NL](http://www.noprofitonpandemic.eu/nl)

WANT NIEMAND IS VEILIG TOT IEDEREEN VEILIG IS

WSM We Social Movements

CHRISTELIJKE INITIATIEF

ACV

Sociale bescherming voor iedereen

Agenda OR en Comité PB *juni*

Comité PB

De volgende punten moeten in juni alleszins op de agenda van het Comité PB staan:

- **Opvolging vorige vergaderingen:** heeft de werkgever gevolg gegeven aan de adviezen die tijdens de vorige vergaderingen werden geformuleerd en dit binnen de afgesproken termijnen? Moeten sommige punten opnieuw worden besproken?
- **Bespreking van het maandverslag van de interne dienst PB:** de preventieadviseur die verantwoordelijk is voor de interne dienst PB moet mondeling het maandverslag van zijn dienst toelichten en antwoorden op vragen;
- **Jaarlijks actieplan 2021:** stand van zaken en opvolging;
- **Opvolging coronamaatregelen:** de onderneming moet op basis van de federale generiek gids en eventuele sectorafspraken de nodige maatregelen treffen om alle werknemers te beschermen tegen een mogelijke

besmetting met het COVID-19-virus. Over deze maatregelen moet het Comité PB een voorafgaand advies geven. De omstandigheden wijzigen steeds. Het is dus belangrijk om deze maatregelen goed op te volgen en indien nodig aan te passen.

- **Grote vakantie staat voor de deur.** Dit is een piekperiode voor tijdelijk personeel in de onderneming: uitzendkrachten, jobstudenten,... Deze werknemers hebben recht op dezelfde bescherming als de gewone werknemers. Er moeten dus extra inspanningen worden geleverd naar onthaal, informatie, instructies en begeleiding op het vlak van de risico's en de preventiemaatregelen. Zorg er ook voor dat ze beschikken over de nodige werkkledij en beschermingsmiddelen. Bij uitzendkrachten bestaat er bovendien voor bepaalde functies de verplichting om in de onderneming vooraf een werkpostfiche op te maken, die door het uitzendbureau aan de uitzendkracht wordt bezorgd (zie de Codex

welzijn op het werk, Boek X, Titel 2). Over dit alles maak je best nu afspraken in het Comité PB.

Economische, financiële en sociale materies in Comités PB met verruimde bevoegdheden

In de ondernemingen zonder OR met tussen 50 en 99 werknemers wordt ook economische, financiële en sociale informatie verstrekt aan het Comité PB. Dat heeft dan immers verruimde bevoegdheden. In tegenstelling tot bij de OR, moeten het verslag van de bedrijfsrevisor, het verslag over de ontvangen overheidshulp en de geconsolideerde rekeningen van de groep niet worden overgemaakt. Deze documenten kunnen evenwel worden geconsulteerd op de website van de Nationale Bank. De bedrijfsrevisor heeft geen enkele verplichting ten aanzien van het Comité PB.

Ondernemingsraad

Economische, financiële en sociale informatie

Ongeacht de wijze waarop de vergadering wordt gehouden (fysiek of op afstand), zijn de maanden mei en juni de maanden waarin de **economische, financiële en sociale informatie** (EFI) over het afgelopen boekjaar wordt besproken, evenals de algemene vooruitzichten voor de toekomst en de gevolgen daarvan voor de werkgelegenheid. Deze informatie moet worden besproken in een speciale ondernemingsraad waarvoor minstens 8 uur wordt uitgetrokken. De leden van de OR moeten de jaarlijkse EFI schriftelijk ontvangen, ten minste 15 dagen vóór de algemene aandeelhoudersvergadering, zodat de opmerkingen van de OR aan de algemene vergadering kunnen worden meegedeeld en in aanmerking worden genomen. De bedrijfsrevisor moet aanwezig zijn op deze bijzondere

In mei of juni wordt de economische, financiële en sociale informatie besproken in een speciale ondernemingsraad waarvoor minstens 8 uur wordt uitgetrokken. Pre-corona-foto.

Er is momentum voor meer rechtvaardige fiscaliteit

vergadering van de ondernemingsraad en verslag uitbrengen over de volledigheid en de getrouwheid van de verstrekte jaarinformatie en toelichting geven bij de economische en financiële gegevens.

In de jaarinformatie moeten volgende documenten zijn opgenomen:

- de bijwerking van de basisinformatie;
- de jaarrekeningen van het afgelopen boekjaar: de balans, de resultatenrekening en toelichting bij de jaarrekening, de sociale balans, het jaarverslag, het verslag van de bedrijfsrevisor voor de algemene vergadering van de aandeelhouders;
- de sociale balans;
- het verslag over de ontvangen overheidshulp;
- indien van toepassing, de geconsolideerde jaarrekeningen.

De **informatie over de werkgelegenheidsstructuur, de ontwikkeling ervan en de prognoses** moet uiterlijk de dag vóór de vergadering schriftelijk worden verstrekt, samen met informatie over de algemene vooruitzichten (toestand van de markt, orderportefeuille, ontwikkelings-, rationaliserings-, organisatie- en reorganisatieprogramma's) en de gevolgen daarvan voor de werkgelegenheid. Voorts zal tijdens de zitting nadere informatie worden verstrekt.

In de context van de huidige **coronacrisis** is het ook belangrijk dat de werkgever de begroting voor 2021, die begin dit jaar werd opgesteld, aanpast aan de prognoses van de onderneming voor de komende maanden. Bijzondere aandacht moet gaan naar het hoofdstuk over de vooruitzichten op korte, middellange en lange termijn, ook op het vlak van werkgelegenheid (tijdelijke werkloosheid, beroep dat zal worden gedaan op interims en op jobstudenten, vormingsbehoeften, ...).

| Kris van Eyck & Geneviève Laforet |

Stellen dat de COVID-19-crisis wereldwijd zware gevolgen zal hebben is een open deur intrappen. De wereldeconomie zit in het slop. Miljoenen jobs zullen verloren gaan. De financiële balans in zowat alle staten ter wereld is serieus door elkaar geschud. Door de economische stilstand waren er veel minder inkomsten en door de vele terechte steunmaatregelen waren er natuurlijk veel meer uitgaven. Deze situatie doet de vraag naar een andere, eerlijkere, fiscaliteit stijgen. Er is momentum. We moeten het ijzer smeden als het heet is. De 'corona coalitie' waar het ACV deel van uitmaakt komt met voorstellen en voert begin juni actie.

Het ACV is al langer aangesloten bij de zogeheten 'corona coalitie', een samenwerkingsverband tussen de vakbonden, een aantal ziekenfondsen, ngo's en andere middenveldorganisaties. Die komt met voorstellen voor een meer duurzame, veerkrachtige en rechtvaardige samenleving na de coronacrisis. Een wezenlijk onderdeel daarvan is dat er ook een eerlijker fiscaal systeem moet komen, dat weer beter en meer herverdeelt. De 'corona coalitie' maakte een positienota over eerlijke fiscaliteit. Daarin vinden we onder andere voorstellen zoals het gelijk en progressief belasten van alle types inkomens; de inkomsten uit vermogenswinsten hoger belasten; een vermogensbelasting; meer investeringen in controlediensten om zo de fiscale fraude te bestrijden; etc. De 'corona coalitie' doet ook 'internationale' voorstellen. Zo willen we dat België sneller werk maakt van een belasting op de hier gerealiseerde omzet van grote digitale bedrijven, in afwachting van een internationale regeling op het niveau van de OESO, die bedrijven belastingen doet betalen daar waar ze hun winst maken of hun productie doen en niet via postbusondernemingen in belastingparadijzen. Er zou ook een Europees minimumtarief van 25% vennootschapsbelasting moeten komen en zo zijn er nog wel wat ideeën.

Acties op 2 en 4 juni

De positienota is terug te vinden op www.corona-coalitie.be. Om deze eisen kracht bij te zetten slaan we met al deze organisaties ook de handen in elkaar om op 4 juni aan de Financietoren in de Brusselse Kruidtuinlaan een korte maar krachtige actie te houden. 'Coronaproof' uiteraard, onder de slogan 'De echte remedie = solidariteit! #fiscalerechtigheid'. Voorafgaand is er in Gent al een actie op 2 juni in samenwerking met Hart Boven Hard en het Financieel Actie Netwerk (FAN). Daar gaan we op de Vrijdagmarkt een interview doen met één van die fameuze multimiljonairs die het zagezegd niet erg zouden vinden meer belastingen te betalen. We zullen blootleggen dat dit uiteraard larie is.

| Bart Reys |

Voor meer info over de acties van de 'corona coalitie': Bart Reys, bart.reys@acv-csc.be

A portrait of Noël Slangen, a middle-aged man with short brown hair, wearing a dark blue suit jacket over a light blue button-down shirt. He is standing in a modern office environment with large windows and wooden paneling. The background is softly blurred. In the top right corner, there are white decorative elements: a large, irregular cloud-like shape and a smaller circle below it.

Noël Slangen

“Denk out-of-the-box en creëer nieuwe bedrijfsmodellen”

Noël Slangen werd bekend als communicatieadviseur van bedrijven en politici. Tegenwoordig is hij voorzitter van het Kinderarmoedefonds, algemeen directeur van de provinciale ontwikkelingsmaatschappij Limburg en columnist voor Het Laatste Nieuws en Het Belang van Limburg.

De droom van Noël

Hoe ziet een beter Vlaanderen er volgens jou uit?

“We realiseren ons allereerst al te weinig hoe goed we het hebben. Zaken die voor ons vanzelfsprekend zijn, zijn dat niet in andere landen. Denk aan onze sociale zekerheid en de zorg, die hier heel goed werken. Iedereen kan hier ook zonder zich blauw te moeten betalen naar een goede school. Wat niet wil zeggen dat er geen drempels meer zijn, die moeten worden weggewerkt. Kijk naar huisvesting. Door bij de afschaffing van de woonbonus niet in te zetten op sociale huisvesting hebben we een kans laten liggen om mensen die het moeilijk hebben te ondersteunen. We moeten ook inzetten op ondernemerschap om ervoor te zorgen dat we niet te afhankelijk worden van grote buitenlandse ondernemingen à la Amazon, die zich onaantastbaar wanen en mensen in onwerkbaar omstandigheden laten werken. In de platformeconomie zijn nu ook veel mensen met een zelfstandigenstatuut aan de slag, die eigenlijk geen zelfstandige arbeid verrichten. De vakbond gaat hier terecht tegenin. De vraag is of je het concept van semi-zelfstandigheid moet tegengaan of net moet proberen er een beter omkaderd statuut van te maken. We moeten opleiding en vorming stimuleren, en persoonlijke dienstverlening herwaarderen. Dienstverlenende jobs zoals huishoudhulp, thuiszorg of kinderopvang worden weinig gewaardeerd, terwijl die zeer waardevol zijn. Bekijk de mogelijkheden om jobs in de dienstverlening te verruimen. De vraag is of je ze subsidieert, of het fiscaal systeem aanpast. Je zou bijvoorbeeld met negatieve btw kunnen werken. Dat brengt me bij de noodzaak van een nieuw fiscaal model, dat ook internationaal moet passen. Maar ook via Vlaams fiscaal beleid zou meer mogelijk moeten zijn. Met het kindergeld zijn er goede stappen gezet, maar we zouden nog verder kunnen gaan. De robotisering heeft van veel jobs IT-jobs gemaakt. We willen mensen die niet zijn opgegroeid met de digitalisering niet achterlaten, maar denk out-

of-the-box en creëer nieuwe bedrijfsmodellen. Moeten de banken hun kantoren openhouden, of moeten ze een bedrag betalen waarmee de overheid of andere organisaties iedereen die minder digitaal is kan bijstaan? Soms moet je iets laten verdwijnen om plaats te maken voor iets nieuws.”

Wat is er volgens jou nodig om dat beter Vlaanderen te bereiken?

“Aangezien de interesten laag zijn en Europa heel wat relancemiddelen heeft vrijgemaakt, hebben ons land en Vlaanderen de ruimte om de volgende 20 jaar sterk te investeren. Het is nodig om te investeren in duurzaamheid en in de nieuwe generaties. Inzetten op onderwijs is ook onmisbaar in de strijd tegen kinderarmoede en de achterstand die mensen met een migratieachtergrond oplopen. Het begint al bij de kinderopvang. Naast huisvesting is kinderopvang de belangrijkste investering die we kunnen doen tegen kinderarmoede. Onderzoek wijst uit dat de eerste vier levensjaren bepalend zijn voor de taalvaardigheid, los van de thuistaal.”

“Inzetten op onderwijs is onmisbaar in de strijd tegen kinderarmoede en de achterstand die mensen met een migratieachtergrond oplopen.”

Welke rol zie je voor een vakbond als ACV?

“Het ACV moet meer inzetten op dialoog en kennis. Werknemers moeten zich kunnen inleven in het standpunt van werkgevers en tegelijk moeten werkgevers zich beter kunnen verplaatsen in wat werknemers verlangen. Nu is er te vaak een wederzijds gebrek aan empathie. Aan beide kanten heb je mensen nodig die de vaardigheden hebben om een echte dialoog aan te gaan.”

Deel jouw droom

Hoe ziet een ideaal Vlaanderen eruit in 2030? Dat is de hamvraag van ons Vlaams ACV-congres op 24 en 25 maart 2022. Wat kan volgens jou beter?

Deel jouw droom op ons platform
<https://jouwidee.optocht2030.be>

Hans Schepens

"Creëer kansen voor scholing en herscholing"

Hans Schepens is de ACV-hoofdafgevaardigde bij staalfabrikant ArcelorMittal Gent.

De droom van Hans

Hoe ziet een beter Vlaanderen er voor jou uit?

“De staalsector heeft de naam om één van de meest klimaatbelastende sectoren van Vlaanderen te zijn. We hebben een heel hoog energiegebruik en ook in het proces van ijzererts naar staal komt er onvermijdelijk CO₂ en CO vrij. Net als stofuitstoot. Ons bedrijf zet in samenwerking met de overheden grote stappen om dit te beperken. Het is goed dat Europa, en dus ook Vlaanderen, de lat heel hoog legt wat betreft milieunormen. Wij verwachten van de overheid een haalbaar beleid rond CO₂-rechten, aangepaste subsidies voor milieu-investeringen, een stabiel en sturend beleid voor wat betreft energieprijzen, en een gelijk speelveld voor alle producenten van staal, zowel voor onze bedrijven als voor de bedrijven die naar Europa importeren. Vlaanderen moedigt ons ook aan om circulaire processen te creëren. We leveren veel inspanningen opdat ons afval opnieuw grondstof zou worden. Ook voor koolstofomvorming zetten we onder druk van de wetgeving grote stappen vooruit. Het hoogovengas dat vroeger werd afgefakkeld, proberen we zoveel mogelijk om te zetten naar grondstof voor plastics en andere. Dit zal nodig zijn om de Vlaamse doelstellingen te halen, en we zijn op de goede weg.”

Wat is er volgens jou nodig om dat beter Vlaanderen te bereiken?

“Ik vind dat we zeer sterk moeten inzetten op een beter milieu en klimaat, maar ook op digitalisering op een sociale manier. De werkgevers willen steeds efficiënter en geautomatiseerd werken om kosten te besparen.

De vakbond moet ervoor zorgen dat de werknemers hier mee van kunnen profiteren. Bijvoorbeeld door extra ruimte te creëren voor opleiding of voor gezinsvriendelijkere en gezondere arbeidsregelingen. Want de combinatie privé en arbeid komt hoe langer hoe meer onder druk. Hier moet het Vlaams beleid grondig over nadenken, want de werkgever gaat niet op eigen initiatief de bestaande volcontinue processen aanpassen zoals die bij ons bestaan. Bedrijven en sectoren moeten ook bruggen slaan om de circulaire processen op te schalen. Dat levert zeker nieuwe banen op.”

“Werknemers moeten voldoende begeleiding krijgen als hun job door de digitalisering verandert.”

Welke rol zie je daarin voor een vakbond als het ACV?

“We mogen in Vlaanderen trots zijn op onze opleidingsmogelijkheden. Je hebt hier de kans om je in vele materies te verdiepen. Zowel op de werkplek als daarbuiten. Als vakbond moeten wij nastreven dat werknemers voldoende begeleiding krijgen als hun job door de digitalisering verandert. Zo'n wijziging kan heel ingrijpend zijn en onzekerheid teweegbrengen. Ook de overheid moet hier oog voor hebben. Daarnaast mag het ACV zijn core business niet uit het oog verliezen. Dat is goede arbeidsomstandigheden en -voorwaarden voor alle werknemers nastreven en verkrijgen.”

Deel jouw droom

Hoe ziet een ideaal Vlaanderen eruit in 2030? Dat is de hamvraag van ons Vlaams ACV-congres op 24 en 25 maart 2022. Wat kan volgens jou beter?

Deel jouw droom op ons platform

<https://jouwidee.optocht2030.be>

Lees het Vakantieboekje 2021 en maak kans op een reis

Vakantie is iets om naar uit te kijken. Maar misschien heb je er wel vragen over. Op hoeveel dagen vakantie heb je recht? Wanneer kan je vakantie opnemen? Wat is vakantiegeld en hoeveel bedraagt het? En heeft tijdelijke werkloosheid omwille van corona een invloed op je verlof? In de nieuwe editie van het ACV-Vakantieboekje maken we je wegwijs in de wetgeving rond vakantie, of je nu als arbeider of bediende in de privésector aan de slag bent, in het onderwijs of voor de overheid werkt, of je nu schoolverlater bent of werkloos. Bovendien maak je kans op een vakantiecheque te besteden in eigen land! Meer daarover in het kaderstukje en op www.hetacv.be/vakantie.

In de brochure spreken we over het wettelijke minimum aan vakantiedagen. Het is mogelijk dat er in jouw sector een regeling geldt waardoor je recht hebt op meer vakantiedagen. Wil je meer info neem dan contact op met het ACV (www.hetacv.be/contact). In de dienstencentra of in je centrale helpen ze je graag verder. De ACV-organisaties kregen een stock van het Vakantieboekje. Je kan exemplaren ophalen om uit te delen op de werkvloer. De online editie vind je op www.hetacv.be/vakantie. Daar vind je ook een pak informatie over de vakantie-regelingen. Op het ACV-e-learning-platform (<https://acvsc-elearning.be>) kan je zelfs een module volgen over vakantie (eerst inloggen!). De volgende weken zal je op de sociale media

van het ACV ook berichten vinden over het Vakantieboekje en de wedstrijd. Like en deel! En hang de ACV-vakantieaffiche op je syndicaal prikbord! Vraag exemplaren aan je secretaris of download ze van www.hetacv.be/vakantie.

| PVL |

Win een verblijf in eigen land

Om wat meer buzz te creëren rond de ACV-dienstverlening rond vakantie hebben we als extra deze keer een wedstrijd gekoppeld aan het Vakantieboekje. Op de cover zie je 3 foto's. Weet jij in welke steden/gemeenten de foto's zijn genomen. Geef ons de juiste antwoorden en maak kans op een vakantie in eigen land (vakantiecheques van Vayamundo en Pasar)! De wedstrijd loopt van 5 mei tot 15 juli 2021. Meer info en het wedstrijdreglement vind je op www.hetacv.be/vakantie. Roep ook je collega's en kennissen op om mee te doen aan de wedstrijd. Wie is niet toe aan een uitje?

Als je weet in welke Belgische steden/gemeenten deze kiekjes genomen zijn, dan maak je kans op een vakantiecheque van Vayamundo en Pasar. Het wedstrijdreglement vind je op www.hetacv.be/vakantie. De wedstrijd is ook opgenomen in de nieuwe editie van het Vakantieboekje. Deel die brochure uit op je werkvloer!

